

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

3/2026

ročník/volume 36

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

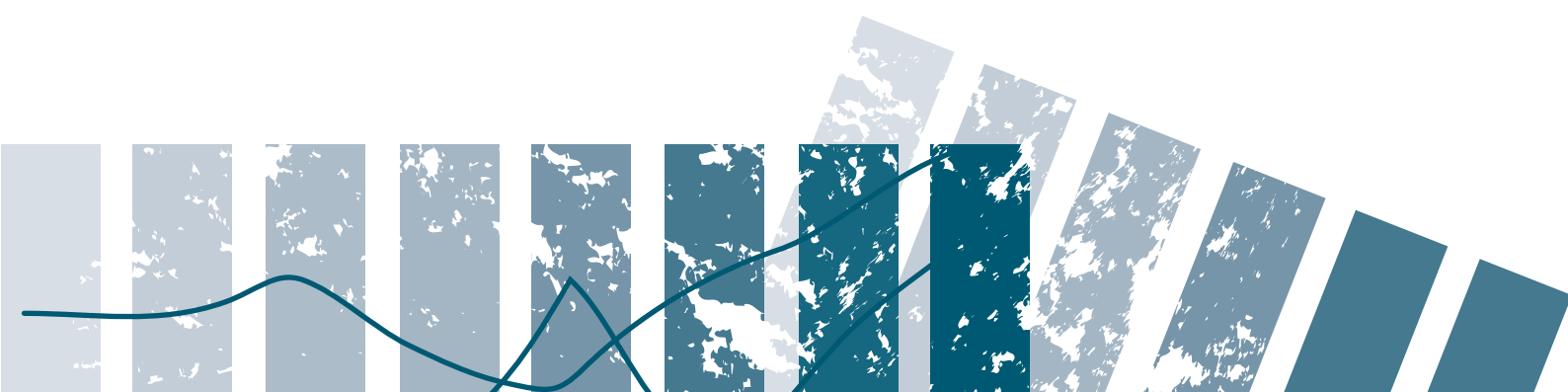
Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 10

Typ článku/Type of article: informácia/information

Strany/Pages: 85 – 87

Dátum vydania/Publication date: 15. júl 2026/July 15, 2026

Informácia/Information

NOVINKY Z MEDZINÁRODNEJ SCÉNY EURÓPSKEJ ŠTATISTIKY

NEWS FROM THE INTERNATIONAL SCENE OF EUROPEAN STATISTICS

Predposledný júnový týždeň sa udiali tri udalosti týkajúce sa európskej štatistiky, ktoré by mohli zaujímať čitateľov Slovenskej štatistiky a demografie a členov Slovenskej štatistickej a demografickej spoločnosti (SŠDS).

Od pondelka do štvrtka 22. až 25. júna 2026 sa v Ríme v priestoroch najväčšej európskej a starobylej univerzity La Sapienza uskutočnila významná medzinárodná vedecká konferencia **SIS-FENStatS 2026**, ktorá bola koncipovaná ako spoločné stretnutie dvoch organizácií: Talianskej štatistickej spoločnosti (Società Italiana di Statistica – SIS) a členských organizácií tvoriacich Federáciu európskych národných štatistických spoločností (Federation of European National Statistical Societies – FENStatS). Išlo o 53. výročné stretnutie SIS a prvé vedecké stretnutie reprezentantov FENStatS-u. FENStatS je dobrovoľné združenie európskych profesijných organizácií zoskupujúcich štatistikov alebo záujemcov o štatistiku. Jeho cieľom je presadzovať vzájomnú komunikáciu, kooperáciu medzi európskymi národnými štatistickými spoločnosťami, stimulovať výskum v oblasti štatistiky v Európe, rozvíjať štatistiku vo vzťahu k spoločnosti a európskym inštitúciám a podporovať štatistické vzdelávanie či gramotnosť v Európe. SŠDS je členom FENStatS-u a zúčastnila sa aj na organizovaní FENStatS-u, pričom zodpovedala za sekciu Fen 08 *Innovation in statistics and official statistics: challenges and opportunities* (Inovácie v štatistike a oficiálnej štatistike: výzvy a príležitosti). Sekciu oficiálnej štatistiky zorganizovali Martin Boďa, vedecký tajomník SŠDS a jej podpredseda pre medzinárodné vzťahy, a Maurizio Vichi, bývalý prezident a viceprezident FENStatS-u. Vystúpili v nej Peter Knížat zo Štatistického úradu Slovenskej republiky, Marcell Kovács z Maďarského ústredného štatistického úradu a Mateo Mazziotta z Talianskeho národného štatistického inštitútu Istat. Sekcia mala veľmi dobrý ohlas najmä vďaka plodnej diskusii (priebehu sekcie sa venuje samostatný článok v tomto čísle časopisu). Celkovo na SIS-FENStatS 2026 odzneli 4 plenárne prednášky a uskutočnilo sa 12 sekcií organizovaných FENStatS-om, 16 špecializovaných sekcií, 17 solicitovaných sekcií, 55 bežných sekcií. Súčasťou programu boli sprievodné akcie SIS-u a FENStatS-u. Na konferencii sa zúčastnili prominentní predstavitelia európskej štatistiky, boli zastúpené nielen tradičné západoeurópske krajiny, ale aj krajiny strednej, východnej a južnej Európy. Konferencia SIS-FENstatS 2026 pokryla široké spektrum tém. O bohatosti obsahovej náplne konferencie svedčí aj to, že neraz prebiehalo rokovanie až v siedmich súbežných sekciách s tromi či štyrmi rečníkmi. Enormná účasť na konferencii zo strany európskych národných štatistických spoločností dokázala vitalitu európskej štatistiky a všeobecný záujem posilňovať úlohu štatistiky v spoločnosti a skvalitňovať ju ako činnosť či vedu prostredníctvom spoločnej spolupráce.

Sprievodnou akciou na konferencii bolo **Valné zhromaždenie FENStatS-u** v roku 2026, ktoré sa uskutočnilo v utorok 23. júna 2026 v čase medzi 16.00 h a 17.30 h v kombinovanom prezenčnom a online formáte. Prítomnými okrem iného boli prezidentka FENStatS-u María Dolores Ugarte a Martin Boďa ako člen Exekutívneho výboru FENStatS-u v pozícii webmastera. SŠDS na valnom zhromaždení

reprezentovala v online režime Mária Stachová. Okrem bežnej agendy zahrňujúcej schválenie zápisnice z minuloročného valného zhromaždenia, výpočet realizovaných aktivít a prezentáciu správ pokladníka, webmastera a koordinátora akreditácie a predsedníctva Európskych kurzov pokročilej štatistiky (European Courses in Advanced Statistics, ECAS) bolo súčasťou zhromaždenia schvaľovanie nových stanov FENStatS-u a prezentácia kandidátov na vedenie FENStatS-u do nového funkčného obdobia. Vzhľadom na zmenu právnej úpravy v Luxemburgu týkajúcej sa činnosti neziskových združení a nadácií je potrebné zosúladiť stanovy FENStatS-u vo viacerých bodoch s novými požiadavkami. Nové stanovy prijaté v nemeckom Bambergu 17. októbra 2018 tiež nereflektovali zmenu sídla FENStatS-u. Ďalšou zmenou bola zmena funkčného obdobia vedenia FENStatS-u z trojročného na dvojročné. V septembri 2026 končí funkčný mandát súčasnému Exekutívnemu výboru FENStatS-u, ktorý tvoria **María Dolores Ugarte** (prezidentka), **Walter Joseph Radermacher** (viceprezident), **Geert Molenberghs** (generálny tajomník), **Anne Ruiz-Gazen** (pokladníčka) a **Martin Boďa** (webmaster). Na nasledujúce dvojročné obdobie od septembra 2026 do septembra 2028 kandiduje exekutívny výbor v zložení **Jean-Michel Poggi** (prezident), **María Dolores Ugarte** (viceprezidentka), **Michel Vaillant** (generálny tajomník), **Corrado Crocetta** (pokladník) a **Martin Boďa** (webmaster). Kandidatúru odprezentoval Jean-Michel Poggi. V zmysle starých aj nových stanov s cieľom zachovať kontinuitu predošlý prezident sa stáva novým viceprezidentom (pri získaní príslušnej volebnej podpory). Samotné voľby prebehnú v online formáte v júli a prvých dňoch septembra 2026.

Azda najzaujímavejšou zvesťou pre členov SŠDS je sfinalizovanie **dohody o uznávaní členstva pri uplatňovaní konferenčných poplatkov**. K sfinalizovaniu dohody došlo 23. júna 2026, keď prezidentka SŠDS Iveta Stankovičová pripojila spolu s ostatnými signatármi svoj elektronický podpis na tzv. Memorandum o porozumení ohľadom recipročnej konferenčnej registrácie medzi členskými spoločnosťami FENStatS-u (Memorandum of understanding on reciprocal conference registration among FENStatS member societies). Žiaľ, tento komplikovaný názov nevystihuje podstatu dohody, podľa ktorej členovia SŠDS v prípade účasti na konferencii alebo podujatí organizovanom participujúcou členskou spoločnosťou FENStatSu budú platiť vložné alebo registračný poplatok vo výške vzťahujúcej sa na členov organizujúcej členskej spoločnosti. Dohoda vychádza zo zaužívanej praxe, že mnohé štatistické spoločnosti uplatňujú viacstupňové členské poplatky podľa náležitosti k členskej báze. Pre členov spoločnosti často či spravidla bývajú vložné a poplatky nižšie ako pre nečlenov. Pristúpením k dohode majú členovia SŠDS možnosť participovať na medzinárodných konferenciách za výhodnejších podmienok. Musia si však nárokovať príslušnú kategóriu vložného alebo poplatku. Formálne postupy budú ešte predmetom ďalšej úpravy. Na schéme vzájomného uznávania členstva pri organizovaní konferencií a podujatí participuje 21 národných štatistických spoločností z celkovo 20 krajín:

- Česká štatistická spoločnosť (Česká statistická společnost, CStS),
- Chorvátska štatistická asociácia (Hrvatsko Statističko Društvo, HSD),
- Cyperská štatistická spoločnosť (Κυπριακή Στατιστική Εταιρεία, ΚΣΕ),
- Fínska štatistická spoločnosť (Suomen Tilastoseura/Statistiska Samfundet i Finland, SSI),
- Francúzska štatistická spoločnosť (Société Française de Statistique, SFdS),
- Grécky štatistický inštitút (Ελληνικό Στατιστικό Ινστιτούτο, ΕΣΙ),

- Kráľovská belgická štatistická spoločnosť (Société Royale Belge de Statistique/Koninklijke Belgische Vereniging voor Statistiek, Royal Statistical Society of Belgium SRBS),
- Kráľovská štatistická spoločnosť (Royal Statistical Society, RSS)
- Luxemburská štatistická spoločnosť (Luxembourg Statistical Society, LSS),
- Nemecká štatistická spoločnosť (Deutsche Statistische Gesellschaft, DStatG),
- Nizozemská spoločnosť pre štatistiku a operačný výskum (Vereniging voor Statistiek en Operations Research, VvS+OR),
- Poľská štatistická asociácia (Polskie Towarzystwo Statystyczne, PTS),
- Portugalská štatistická spoločnosť (Sociedade Portuguesa de Estatística, SPE),
- Rakúska štatistická spoločnosť (Österreichische Statistische Gesellschaft, ÖSG),
- Slovenská štatistická a demografická spoločnosť (SŠDS),
- Slovinská štatistická spoločnosť (Statistično društvo Slovenije, SSS),
- Španielska bioštatistická spoločnosť (Sociedad Española de Bioestadística, SEB),
- Španielska spoločnosť pre štatistiku, operačný výskum a dátovú vedu (Sociedad de Estadística, Investigación Operativa y Ciencia de Datos, SEIO),
- Švajčiarska štatistická spoločnosť (Schweizerische Gesellschaft für Statistik/Société Suisse de Statistique/Società Svizzera di Statistica/Societad Svizra da Statistica, SGS-SSS),
- Švédska štatistická spoločnosť (Svenska statistikfrämjandet, SSFr),
- Talianska štatistická spoločnosť (Società Italiana di Statistica, SIS).

Podpísaná memorandová dohoda vstúpila do platnosti 23. júna 2026 a zostane v platnosti do budúcnosti, ak nebude revidovaná alebo anulovaná. S textom dohody sa môžu čitatelia oboznámiť v jeho anglickej pôvodine na webovej stránke FENStatS-u (<https://www.fenstats.eu>).

doc. PhDr. Ing. Martin BOĎA, PhD.

*vedecký tajomník a podpredseda pre medzinárodné vzťahy SŠDS,
akademický pracovník na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej
Bystrici a Prírodovedeckej fakulte Univerzity Jana Evangelistu Purkyně
v Ústí nad Labem*